

פרשת וישלח

ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו וגו' (כה, לב)

בגמרא (ברכות נד:) איתא ששלושה צריכין שימור, ואחד מהן 'תלמידי חכמים' כי השטן מקנא בהם, כיון שעוזבים עבודת עוה"ז ועוסקים בעבודת האל יתברך, ומנסה לרודפם, ומביא להם כל מיני הפרעות ומחלוקות, וטרדות - של פרנסה, ורפואות, ורדיפות, כדי שיתרפו מן התורה, ומצפה לתכלית אחת שיאמר "אני מיואש" אני כבר לא יכול. ומאידיך, צריך האדם הזה לומר: אני לא מתייאש! אע"פ שסובבים אותי בעיות וטרדות ונסיונות אעפ"כ אני לא מש מן התורה, ואע"פ שגם בתורה עצמה קשה לי, כגון עומס הלימודים, וחוסר ההבנה הנאותה, וגם השכחה גוברת, וכביכול אין הצלחה בלימודים, עם כל זאת: אני חזק בתורה, ולא עוזב את התורה, אני אוהב את התורה ואני מוסר עצמי למען התורה.

וזה מצאנו אצל יעקב אבינו שסבבה צרות רבות, כמ"ש (איוב ג, כו) "לא שְׁלֹוֹתִי ולא שקטתי ולא נחתי" מכל מיני צרות, אעפ"כ זכה לבסוף לנצח, כמ"ש "ויבא יעקב שלם". וגם אם נפגע ונופל, מ"מ בזכות התורה - מנצחים, והתורה עומדת לו וממליצה עבורו (עי' סנהדרין צט: בפירש"י), וזוכה לכפרת עוונות (עי' ביאור הלכה סימן תקעא). אך בל ישכח הלומד, שעם עומס הלימוד, יקבע לעצמו גם לימוד מוסר וחשבון הנפש מידי לילה (כמ"ש בזוהר ובראשונים ע"ה) ואז דרכו לבטח ויראה אחרית ותקוה.

וכל זה מרומז בפרשתנו, ששרו של עשו - הוא יצה"ר נלחם עם יעקב. וכמ"ש **ויותר יעקב לבדו** - שוקד על תלמודו. **ויאבק איש עמו** - זה יצה"ר, עד שמכניס בו "יאוש", ומראה לו כמה אתה שחור במעשיך וכמ"ש **עד עלות השחר** - שמעלה בליבו שחרורית מעשיו. **וירא כי לא יכול לו** - כי מתחזק ולא נופל ברשתו. אזי מיד מנסה לפגוע באמונתו וזהו **ויגע בכף ירכו** - "בכף" גימטריא "אמונה" וגם ב'ירכו' - זה התורה שעליה עומד הכל. **ותקע כף ירך יעקב** - קצת נפגע האדם ומתרפה. כשרואה השטן כך אומר לו: **שלחני כי עלה השחר** - כלומר תן לי להכשילך בקל שהרי עלה שחרירות מעשיך. **ויאמר יעקב "לא אשלחך!"** - לא אתן לך שחרור ללכודני. ואדרבא ממך אתחזק ואהפוך אותך לטוב. **וז"ש כי אם ברכתני אתה בעצמך. 'יאמר אליו השטן מה שמך** - כלומר במה כחך להתחזק, **ויאמר "יעקב!"** - פי' ע"י "תורה" כמ"ש ויעקב איש תם יושב אהלים. **וישאל יעקב את השטן הגידה נא שמך** - כיצד אתה מפתה את העולם? ענה לו **"למה זה תשאל לשמי"** - כלומר "אין אני נותן להם להכירני!" כי הם חיים בלי התבוננות בלי חשבון בלי מוסר. אבל המתבונן מתעלה ולבסוף מתרפא רפואת הגוף והנפש ומצליח, כמ"ש **ויזרח לו השמש** פירש"י לרפאותו. ה' יזכנו ללמוד

מקור: הרב אלעזר רז שליט